

Kad lietuviai gali paveikti Lietuvą supantį pasaulį, įrodė partizaninis karas ir Kovo 11-osios bei Sausio 13-osios įvykiai. Kad mus supantis pasaulis, net tolimes, paveikia Lietuvos likimą, aiškiausiai įrodė Molotovo-Ribentropo paktas ir Jaltos sutartis. Taigi, kad galėtume priešintis kitų įtakai, bet kuriuo atveju turime stiprėti, ypač dvasiškai, ir tiksliau suprasti pasaulinę aplinką.

Rytdienos orų spėjimai būtų nepatikimi, jei pranešėjai juos spėtų tik pradarė langą pažiūrėti, ar lauke lyja, ar giedra, nesirūpindami, kokie ciklonai kaupiasi tolumoje. Tas pats ir su viadaus bei užsienio politikos planavimu.

Aplinkos supratimui gali ypač pakenkti įsigalėję mitai. Manau, teisūs yra teigiantieji, kad mažiau žalos padaro nežinojimas, negu "žinojimas" to, ko nėra. Kartą girdėjau žmogaus, psichiatrinėje ligoninėje lankiusio draugą gydytoją, nuotykį. Jiems be-

Mitai ir tikrovė apie Lietuvą supantį pasaulį

Viliaus BRAŽĖNO pranešimas, skaitytas balandžio 13 d.
Lietuvos mokslų akademijoje

sikalbant, lankytojas pastebėjo praeinantį seną pažistamą. "Ką jis čia veikia?" – paklausė lankytojas. Gydytojas paaškino, jog tai vienas iš pacientų, kuris nežino, kas jis yra. Lankytojas užtikrino, kad jis, kaip buvęs paciento bičiulis, klasės draugas, galėtų priminti tapatybę. Gydytojas sutiko, bet pridurė: "Tačiau pirmiausia turėsi jį įtikinti, kad jis nėra Napoleonas Bonapartas".

Nuo tikrovės atribujantys mitai

Tad pirmiausiai reikėtų atskriti nuo tikrovės atribujančių mitų. Vieną iš didžiausių sąmygių diskusijose, manau, sukelia keistas, lyg tyčia sukurtas "demokratijos" mitas. Ypač jis kenksmingas

tuo, kad ši terminą kiekvienas savaip supranta ir pristato. Mes tą "D" žodį vartojaime užuot sakę "savivalda", "laisvė", "laisvės sistema", "laisvas kraštas". Svarbiausia, kad vargu ar kas žino bent vieną "demokratinę" valstybę, kur dauguma turi absoliučią, nieku nevaržomą daugumos savivalės galią. Yra įvairaus laipsnio respublikų, konstitucinių monarchijų, oligarchijų, diktatūrų, gal net anarchijų, bet ne demokratijų.

Niurnbergo Teismo pasekoje vyrauja paskleistas mitas, kad "naciai yra dešiniai". Kiekvieną savo tautos

Vilius Bražėnas

garbės gynimą ar pasipriesimą nutautinimui galima paversti nacionalizmu, "dešinumu" ir tuo pat pakvampa "nacizmu". Tačiau visoks socializmas yra kairus. Tad ir nacizmas – Nacionalinė socialistinė darbo partija – yra socialistinė, kairioji, kaip ir internacinalinis socializmas – komunizmas.

(keliamas į 2 psl.)

Numeryje
skaitykite:

3 Tėvynės sąjungos tarybos posėdyje aptarta Lietuvos politinė padėtis

4 Kauno apskričies armėnų bendrijos siekia armėnų taučios genocido pripažinimo

5 Šilalės krašto rezistentų kapinėse įamžintas Šilalės apylinkėse žuvusių ir išniekintų Laisvės kovotojų atminimas

Ingrida VĒGELYTĖ

TS siekia apriboti V.Uspaskicho galimybes

Balandžio 22 d. Vilniuje įvyko Tėvynės sąjungos (TS) tarybos konferencija, skirta birželio 17 d. įvyksiančio TS suvažiavimo pasirengimo klausimams aptarti. Kadangi konferencija vyko kaip tik po Seimo pirmininko Artūro Paulausko interpeliacijos ir jėgų persigrupavimo valdančiojoje koalicijoje, joje daug dėmesio buvo skirta ir politinės padėties analizei.

Partijos pirmininkas Andrius Kubilius, apibendrina mas tai, kas įvyko per pastarąsias dvi savaites po interpeliacijos, teigė, kad niekas iš esmės nepasikeitė: vieną ilgametį ir idėjinį V.Uspaskicho bendražygį A.Paulauską pakeitė kitas jo bičiulis – V.Muntianas.

Pasak jo, trys valdančiosios koalicijos partijos nutarė atskiratyt kettvirtąja. Darbo ir socialdemokratų partijos parodė, kad yra išdavysčiu partijos. Mat interpeliaci-

jos išvakarėse viešai deklaravo, kad neparems A.Paulausko interpelacijos. "O kitą dieną didesnė pusė valdančiosios koalicijos balsavo prieš A.Paulauską", – konstatavo A.Kubilius. Anot A.Kubiliaus, po to socialdemokratai galėjo nebe-testi Lietuvai žalingos koalicijos su "darbiečiais", tačiau per naktį nutarė, kad naudin-giau palikti taip, kaip buvę.

"Mes aiškiai pasakėme apie esamas alternatyvas, tačiau socialdemokratai skubiai pasirinko buvimą su Darbo partija", – sakė A.Kubilius.

Jis aiškino, kad nepasitikėjimas A.Paulauskui buvo pareikštas kaip Seimo pirmininkui, o ne Naujajai sajungai (socialliberalams). Tačiau jie patys nusprendė susitaptinti su savo vadu.

A.Kubilius aiškino priežastis, kodėl opozicija iniciavo balsavimą dėl nepasitikėjimo Seime dėl A.Paulausko.

(keliamas į 2 psl.)

Paslaptinga koplytstulpio griūtis

Kaune, prie 6-ojo forto, kur sovietmečiu praeinčiuosius baugino riogsantis tankas, atkūrus Lietuvos ne-priklausomybę buvusių politinių kalinių, tremtinių, šau-lių ir kitų patriotinių organizacijų nariai atmintinoms datoms įamžinti pastatė per tris-dešimt kryžių bei koplytstulpių. Rumšiškėse gyvenančio Laivės kovų dalyvio Vytauto Markevičiaus ir istoriko dr. Eligijaus Morkūno sukurtas ir 1995 m. pastatytas koplytstulpis Čečénijos laisvės kovotojams atminti praėjusią savaitę buvo paslaptingai su-niokotas.

"Apie barbarų atliktą darbą sužinojau iš radio žinių. Atskubėjus prie nuversto paminklo skaudžiai suspaudė širdį, nes medžio dirbinį ra-dau neatstatomai sulaužytą – koplytstulpis gulėjo gerokai toliau nuo stovėjimo vietas, viršūnė tuošusi metalo sau-lutė ir lentelė su išskobtu už-rašu "Telaimina Dievas Čečéniją" numestos atskirai. Iškviesti policijos pareigūnai, atsainiai apžiūrėjė įvykio vietą, konstatavo eismo įvyki, nes rado vėžes ir tepalo pėd-

Nuverstas Čečénijos laisvės kovotojams skirtas koplytstulpis tebeguli iki šiol
Autorės nuotr.

sakų. Paklaustas, kiek įvertinu padarytą nuostolį, atsa-kiau, kad šis paminklas man be galo brangus ir jokiais pinigais nejkainojamas. Abejoju, kad autoįvykio metu buvo galima nuversti koplytstulpį, nes iki važiuojamo-sios kelio dalies – beveik tris-dešimt metrų. Manau, kad tai niekadėjo, nesuprantančio, ką daro, darbas. Aplinkiniai gyventojai teigė, kad tame gamtos kampelyje renkama si girtauti, nors policijos nu-vada čia pat. Neatmetu ir po-

litinių suniokojimo prieža-čių, nes šiemet sukanca dešimt metų nuo Džocharo Du-dajevos, pirmojo neprisklausomo Čečénijos Respublikos Ičkerijos prezidento, žūties, – teigė Vytautas Markevičius. Taigi visą savaitę kal-tininkai buvo "ieškom", pagalbos sutvarkyti išniekintą paminklą. Vytautui niekas nepasiūlė. Prie nuolaužų kas-dien būriuoja žmonės – ne tik miestelėnai, bet ir užsie-niečiai.

(keliamas į 3 psl.)

Mitai ir tikrovė apie Lietuvą supantį pasaulį

(atkelta iš 1 psl.)

Liaukimės baiminėsi skelbtis esą tautine valstybe ir kelkime aukštyn savo Trispalvę, neprimesdami jos kitoms valstybėms.

Pasižvalgius Lietuvos Respublikos horizontuose sunku nepastebėti globalizmo – Naujos pasaulio santvarkos bei valstybes ir tautas į vieną gardą suvarančios pasaulinės vyriausybės kūrimo reiškinį. Kažkodėl Lietuvoje politikai ir žiniasklaidininkai, atrodo, vengia net paminėti žodį "globalizmas", nors nevengia kalbėti apie "globalizaciją" – neprievartini, nuo seno vykstanti kultūros ir technologijų sklidimo procesą.

Prisipažinsiu, kad net atsidūrės informacijos šaltiniai pertekusiose JAV ilgai klaidžiojau politinių mitų miglose. Maniau žinąs daug ką, ko nėra, ir todėl bandymas ką nors teigiamo nuveikti Lietuvos laisvés bylai dažnai buvo lyg juodo katino gaudymas tamšiame rūsyje.

Gal kenksmingiausias, nuo veiklios politikos JAV antikomunistinėjų tautų išeiviją į šunkelius navedantis mitas buvo teigimas, kad Sovietų sajungai palankiai, bet laisvei, net pačioms JAV, kenksmingai politikai įtaką daro ir net vykdo "naivuoliai" bei "kvailiai". Pasirodo, jog jau prezidento Ruzvelto laikais buvęs karo ministras Foresteris yra pasakęs: "Pastovumas (veikloje) nėra kvailumo požymis. Jei derybose su rusais reikalus sujaukę mūsų diplomatai būtų kvaili, bent kartą padarytų klaidą mūsų naudai". "Vakarų kvailumo" mitas klesti ir Lietuvoje.

Paslapties šyda praskleidus

Pagaliau po vieno žymaus ir įtango globalisto istoriko paslapties šydo pradengimo norintiesiems žinoti tiesą tikrovė pasirodė pilnoje šviesoje. Prieš tai buvo aišku, kad "kažkas ne taip". Tačiau buvo galvosūkis – kas, kodėl ir kaip viša "ne taip" daro.

1966 m. pasirodė JAV elito nario istoriko Kerolo Kviglio (Carroll Quigley) 1300 psl. knyga "Tragedy and hope" ("Tragedija ir viltis") – mūsų dienų istorija. Joje privačiam globalistų klubui Council on Foreign Relations (CFR) priklausas istorikas apie 90 puslapių skyrė pagyrromis, kaip vieną pasaulio valdžią kuriantis JAV užsienio politikos elitas sugeba panaudoti JAV vyriausybę ir iždą "naujai pasaulio santvarkai" įsteigt. Jis net pasižiūpė, kad JAV dešinieji manė, jog viša tai daro komunistai.

Tačiau gal daugiausiai pasako ne tiek knyga, kiek jos likimas. Kai dešinieji užtiko tuos 90 puslapių apie CFR ir paskelbė vienai, ta knyga stai-ga dingo iš knygynų ir bibliotekų. 15 dolerių vertės knygos nebegalėjai nupirkti net už 150 dolerių. Skaityto-

jams reikalaujant, autorius paprašė leidyklą išleisti antrą laidą. Pagaliau prestižinė JAV leidykla prisipažino sunaikinus knygos plokštės. Autorius pareiškė: "Turbūt per daug pasakiau". Jis nesigynė pritariąs "vienos pasaulio santvarkos" idėjai, tik manąs, kad CFR turėtų savo siekiai didžiuotis, o ne slėpti juos. Tačiau mažai kas žino net tai, kad CFR egzistuoja.

Žinojimo stoka yra daugelio kladėjų pradžia. Kai JAV gyventojų klausdavau, kuris žurnelas yra įtakinguočias, dauguma pasisakydavo už "Time". Tačiau yra žurnelas "Foreign affairs", besireklamuojantis esąs "pats įtakinguočias spaudos leidinys". Tačiau gal tik vienas iš tūkstančio amerikiečių yra apie jį girdėjęs. Dar mažiau apie jį žino Lietuvoje. O Jame buvo išspausdintas straipsnis, kuriame aiškinta, kodėl Lietuvos ir kaimyninių valstybių valdžioje sėdi tie patys, kurie sėdėjo okupacinių metais: Vakarų diplomatai "bijojo nacionalizmo" laisvę atgavusių tautų, todėl protegavo kairiuosius.

Kodėl tas žurnelas yra "pats įtakinguočias", paaiškėja patyrus, kad jis leidžia pasaulinio globalizmo priedangos klubas – CFR. Jų sąjungininkus, Trikraštės komisijos narius europiečius, rasime Europos Sajungos vadovų ir varovų gretose.

Pasaulinės valdžios baimė

Laimei, yra daug autoritetų, kurie baiminasi pasaulinės valdžios. Popiežius Benediktas XV jau 1920 m. pastebėjo pastangas sukurti pasaulio vyriausybę. Jis įspėjo: "Pasaulio valdžios atėjimo ilgisi visi blogiausi ir iškrypeliški elementai. Tokia valstybė [...] panaikintų visus tautinius lojalumus. Joje nebūtų pripažystamas joks tévo autoritetas prieš jo vaikus ar Dievo viršenybę prieš žmonių visuomenę. Jei tokios idėjos bus įgyvendintos, tai neišvengiamai sekės dar neregėtas teroro viešpatavimas".

Vatikano istorikas M.Martinas knygoje apie Popiežiaus Jono Pauliaus II priešinimąsi pasaulio nudvasinimui, rašo: "Jis žino, kad didžiausia dieviška bausmė būtų tik balzamas, palyginus su nežmoniškumu ir beširdiškumu, su tokia bedeiviška visuomenė, kurią sugerbėtų sukurti arba lenininis marksizmas, arba demokratinis kapitalizmas". Tai gėlės jis buvo nusiteikęs ir prieš Rytų, ir prieš Vakarų globalizmą. Dabar komunistai ir kiti raudonieji demonstruoja, triukšmauja tik prieš Vakarų "kapitalistini" globalizmą.

Mąstant apie Lietuvą supantį pasaulį ir apie globalizmo pavoju tautai nederėtų pamiršti, kad Rusija, dar prieš bolševizmą, matyt, buvo apskritusi globalizmo virusu. Ko gero, imperializmas, ramstomas panskavimo ideologija, plėtė Rusiją į visas pu-

ses. Juk dar 1799 m. gen. Suvorovas su rusų armija peržengė Alpes ir Italijos kariavo prieš prancūzus.

Į globalistų, darančių įtaką lietuvių pažiūroms į pasaulį, turbūt geriausiai žinomi yra savais (ir dar kitaip) pinigais veikiąs Dž.Sorošas ir Rokfelerio pinigais samdomu protu veikiąs "Zbigis" Bzežinskis. Anot patarlės, "Vienas kala, kitas zalatina (pauksuojā – V.B.)". Lietuviams, branginantiems nepriklausomybę ir laisvę, turi būti nepriimtina jokia pasaulinė valdžia. Jos skonį mūsų tau-ta patyrė priversta gyventi pasaulinės valdžios miniatiūroje – Sovietų sąjungoje.

Naujos pasaulio santvarkos kūrėjai tarp kitų masalų atsisakydami laisvęs žada sukurti "Roju žemėje". Tą pat 1917 m. bolševikai žadėjo rusams. Ir ne vien rusai patyrė to "rojau" vaisius. Tai primena girdėtą vaizdingą amerikiečių SSRS ekonomikos vertinimą: "Adomas ir Ieva turėjo būti rusai, – spėjo juokdariai. – Abu turėjo tik vieną obuoli ir du klevo lapus, bet tą vietą vadino "rojumi".

Turime priešintis tironijai

Ne vien popiežiai priešinosi pasaulio tironijos kūrimui. Žymiausias JAV dešinysis (respublikonų kandidatas į JAV prezidento postą 1964 m.), senatorius B.Goldvoteris panašiai apibūdino CFR sukurtos "tarpautinės CFR sesutės" – Trikraštės Amerikos, Japonijos ir Europos komisijos (Trilateral Commission) pavojų. "Mano supratimu, Trikraštė komisija atstovauja gudriai suderintas pastangas užgrobtį kontrolę ir ištvirtinti keturiuose galios centruose – politiniame, finansiniame, intelektualiniame ir bažnytiname". 1979 m. jis visai nedviprasmiškai įspėjo: "Laisvei – dvainei, politinei, ekonomicinei – neskiriama jokios svarbos trilateristų kuriamame ateinančiamė šimtmetyje". Vadinas, šiame šimtmetyje.

Tad globalistų materialistinis amoralumas ir pasaulinės galios siekimas bet kokia kaina padeda suprasti ką taip nesuprantamus šios eros įvykius. Paaiškėja, kodėl Raudonajai armijai buvo užleistas Berlynas ir beveik pusę Europos. Paaiškėja, kodėl 1943 m. pavasarį nebuvo priimta antinacių sąmokslininkų siūlyta Vokietijos kapituliacija Vakarams. Pasidaro suprantama Jalta ir raginimas Lietuvai ir Ukrainai neskubėti atkurti nepriklausomybę. Nebestebina ir Šrioderio-Putino paktas, kaip ir daugybė kitų keistų politinių ējimų.

Sugriuvo komunistų pasauliniai planai, sugriuvo nacių, kaip ir Aleksandro Didžiojo, Cezario bei kitų svajonės. Ką vieni žmonės planuoja, kiti, jų tautos, gali sustabdyti. Tik reikia atsikratyti mitų ir žinoti tikrovę.

TS siekia apriboti V.Uspaskicho galimybes

(atkelta iš 1 psl.)

Jis sakė, kad opozicija nedviprasmiškai pasisakiusi balsuosiant dėl A.Paulausko atsakomybės už netvarką Seimo kanceliarijoje. Jis rėmėsi visuomenės apklausomis, kurios rodė, kad žmonės Seimo kanceliarijoje kilusius skandalus sieja su A.Paulausku, o rodikliai aiškiai rodė, kad visuomenės pasitikėjimas juo krito.

Jis patvirtino, kad buvo ir kita labai rimta priežastis. Daugiau nei prieš mėnesį iki interpeliacijos spaudoje buvo paskelbtas A.Paulausko pareiškimas, kuris neigė, kad jis kartu su V.Uspaskichu rengia Prezidento, "sakykim, pakeitimo operaciją, nelaukiant eilinių Prezidento rinkimų".

"Tie gandai sūkuriavo visur. Net neoficialiai kalbant su aukštais valstybės pareigūnais buvo galima suprasti, kad tokia grėsmė iš tikrųjų egzistavo. Pastarųjų savaičių konfliktai tarp Prezidentūros ir Aukščiausiojo Teismo tik dar labiau pagrindė gandus, kad šalies Prezidentui bus reikiama priekaištai dėl negebėjimo vadovauti teismams taip, kaip numatyta Konstitucijoje. Paskutinis įvykis, kuris tiksliai pataikė į šią besiklostančią mozaiką – V.Uspaskicho ketinimai kurti Seimo laikiną komisiją, kuri tirtų Prezidento kompetenciją, parodė, kad tie gandai nėra be pagrindo. Sumanymai yra ir juos bandoma realizuoti. Tuose planuose buvo kalbama, kad nelaukiant eilinių Prezidento rinkimų LR Prezidentu turėtų tapti A.Paulauskas", – sakė A.Kubilius.

Jis teigė, kad po balsavimo kalbėdamasis su kai kuriais Darbo frakcijos Seime nariais, stengėsi suprasti jų motyvus, kodėl šie balsavę prieš buvusį Seimo pirmininką. A.Kubilius mano, kad šiuo balsavimu dalis Darbo frakcijos tiesiog neklausė savo lyderio. Priežastis – gerokai smuktelėjė V.Uspaskicho (tik 9 vieta tarp populiausiu politikų) ir Darbo partijos (nuo 30 proc. iki 15 proc.) reitingai. A.Kubilius teigė esą darbiečiai po truputį pradeda suprasti, kad V.Uspaskichas yra ne tik Lietuvos problema, bet ir pačios Darbo partijos rūpestis.

Tarybos konferencijoje priimti pareiškimai

TS tarybos konferencijoje priimtame pareiškime "Dėl politinės padėties" deklaruojama, kad "Valdančioji koalicija, atskračiusi vienos iš jų sudariusių partijų ir susitraukusi iki formalios mažumos, išlieka atsakinga už pašalinio asmens diriguojamas Vyriausybės politinį veikimą bei sprędimų priėmimą Seime.

(keliamai į 3 psl.)

TS siekia apriboti V.Uspaskicho galimybes

(atkelta iš 2 psl.)

Net jei tai bus visiškai populinė Vyriausybė, nepateisinsime stagnacijos, chaoso, korupcijos ir neįgalumo priimant sprendimus“.

Tėvynės sajunga žada ir toliau nebūti pakanti valstybei žalingiems sprendimams, bet kokiems piktnaudžiavimo tarnybine padėtimi atvejams, principingai reikalaus skaidrumo, pareigūnų atsakomybės už jiems pavestų sričių valdymą.

“Nenutylėsime valdžios klaidų “stabilumo” vardin”, – rašoma pareiškime.

Šią poziciją aktyviai atstovavo A.Kubilius, savo pranešime apie politinę padėtį žadėdamas ir toliau principingai kritikuoti valdančiuosius.

“Užteko mums po A.Paulausko atstatydinimo pasakyti, kad liksim principingi ir kelsim valdančiųjų kuriamas problemas, ypač sveikatos apsaugos sistemoje (kur gydytojai skatinami už tai, kad neguldė ligonių į ligonines, o šios problemas labai matomas rajonuose), ir reikalausime ministro Ž.Padaigos atsakomybės. “Kauno dienoje” pasirodė informacija, kad šis jau ieškoski posto Užsienio reikalų ministerijoje, nes konservatoriai tokie galingi, kad gali ir jų atstatydinti iš pareigu. Nesijaučiu blogai, kai mus traktuojia kaip stiprius ir galingus”, – sakė A.Kubilius.

Taryba konstataavo, kad jeigu ši koalicija galutinai žlugtų, gyvenimas dėl to nesustotų. “Įmanomos ir kitokios koalicijos, kuriose nebūtu nelietuvišką politiką vykdantį V.Uspaskicho ir R.Pakso vadovaujamų partijų, o jų branduolių galėtų sudaryti Tėvynės sajunga kartu su Liberalų sąjūdu. Tėvynės sajunga nesiekia neeilinių rinkimų, tačiau dabar jų taip pat nelaikytų katastrofa.

Tai būtų lemingas jėgų išbandymas, ar Lietuva pajęgs išlikti savarankiška ir pažangia valstybe”, – rašoma minėtame pareiškime.

Taryboje pasiskė ir partijos Politikos komiteto vadovas profesorius Vytautas Landsbergis. Jis neskubėjo džiaugtis partijos “galybe” ir pasiekimais per interpeliaciją Seime. Pasak profesoriaus, Lietuva gyvena provokacijų sūkuryje. Jis pastebėjo, kad šie sūkuriai daužo Užsienio reikalų ministeriją, Prezidentūrą ir turėtų toliau tėstis. Mat šis tikslas – paimti Lietuvą į savo kontrolę – suplanuotas “dideliami mieste į Rytus nuo Lietuvos”.

Pasak V.Landsbergio, TS politinis uždavinys NR.1 – “apriboti V.Uspaskicho turimas valstybės užvaldymo ir satelitizavimo galimybes. Tad TS politinis uždavinys būtų apriboti tas V.Uspaskicho galimybes. Jis pasirėmė Teisés projektą ir tyrimų centro išvada, kuri tyré, ar privatus asmuo V.Uspaskichas teisėtai dalyvauja sprendžiant valstybės reikalus. Išvados vienareikšmės: V.Uspaskichas, atsisakęs valstybinės veiklos, atsistatydinės iš ūkio ministro pareigų ir pasirinkęs verslą, neturi teisés užsiimti valstybine veikla. Įstatymas politinės partijos vadovo nepriskiria prie valstybės politikų. Jis neturi teisés spręsti politinių valstybės klausimų.

Remdamasi V.Landsbergio pranešimu taryba priėmė dar vieną pareiškimą “Dėl V.Uspaskicho politinės veiklos nekonstitucinguo”.

“Dabartinės valdžios didžioji klaida yra pataikavimas ir neprincipingas susitaišymas su Konstitucijai prieštaraujuančiu privataus ir neskaidraus verslininko vaidmeniu svarstant bei priimant Vyriausybės sprendimus. Pri-

mename, kad Konstitucijos gynimas yra ir tautos, valstybės piliečių neatimama teisė ir pareiga. V.Uspaskichas turi būti nušalintas nuo valdžios. Teisés projektų ir tyrimų centro išvada, kad “V.Uspaskichas, atsisakęs politinės veiklos ir pasirinkęs verslą, neturi teisés užsiimti valstybine veikla”, yra konstituciskai pagrįsta ir ištatyti.

Šiuo pareiškimu TS taryba pakvietė Lietuvos visuomenės organizacijas ir bendrijas paremti TS reikalavimą pašalinti V.Uspaskichą iš valstybės valdžios.

Taip pat buvo priimtas ir trečiasis pareiškimas “Dėl Vyriausybės ir A.Brazauskos atsakomybės už “Mažeikių naftos” problemą tinkamą sprendimą”. TS pareiškė mananti, kad “Mažeikių naftos” akcijų išpirkimas iš “Jukos” įvarytas į aklavietę. Tolesnis laiko gaišinimas ir derybų imitacija yra naudingi tik Kremlui ir jo vietininkams Lietuvoje. Tuo pačiu vis didėja tikimybė, kad “Mažeikių naftos” akcijos be jokio pirkinimo atiteks Kremliaus valdomai “Rosneft”, o tai keltų grėsmę Lietuvos nacionaliniui saugumui. Panašiu būdu “Rosneft” vasario mėn. parėmė “Jukos” turėtas Slovakijos vamzdynus valdančios bendrovės “Tranpetrol” akcijas.

“Vyriausybės dviprasmių požiūrių į “Mažeikių naftos” ateityį demonstruoja ir tas faktas, kad Lietuva iki šiol nesugebėjo užbaigti derybų su “Jukos” ir dar nėra apsiplendusi, kas būtų tinkamiausias “Mažeikių naftos” akcijų perpirkėjas. Tėvynės sajunga įsitikinus, kad šios derybose, už kurias atsakinės premjeras, bet koks vilkinimas buvo ir yra nusikalstamas”, – teigama pareiškime.

Paslaptinga koplytstulpio griūtis

(atkelta iš 1 psl.)

“Laisvė leido Lietuvai išskleisti kūrybines jėgas, bet kartu atskleidė ir negatyvioji, tamsioji, mėnuliškoji mūsų savimonės pusė. Net apstulbome išvydė, kiek juodo ir tamso gavalo glūdėjo ir tebeglūdi mumyse. Tai parodo ir įvykis su Čečenijos kančioms pašvēstu koplytstulpiu. Tai dar kartą rodo, kad negalime prarasti budru-

mo, kad visi tarnaujantys visuotiniams gériui žūtbūt turi vienyti savo pastangas,” – sakė Kovo 11-osios Akto signataras, Tarptautinės parlamentarų grupės Čečenijos problemoms (TPGČ) narys, Algirdas Patackas.

Sekmadienį susirinkę Čečenijos nepriklausomybės rémimo komiteto Kaune narai nusprendė kreiptis į miesto savivaldybę dėl paramos ir

pagalbos koplytstulpį atstatyti. “Manau, kad teks sukurti kitą paminklą. Tik dabar jau metalo plokštėje įrašysiu suniokoto koplytstulpio istoriją, o naujajį paskirsiu Džocharo Dudajevu dešimtosioms žūties metinėms atminti,” – tvirtai apsisprendęs kalbėjo nepalūžtantis tauto dailininkas Vytautas Markevičius.

Dalia MACIUKEVICIENĖ

Ivykiai, komentariai

Energetinė imperija

M. Gorbačiovo ir B. Jelcino laikais vadintas demokratijos šaukliu Rusijos dienraštis “Komsomolskaja pravda” dabar tapo vos ne pagrindiniu Kremliaus ruporu. Šio laikraščio politikos apžvalgininkai ir politologai visais balsais šaukia apie netrukus įvyksiantį imperijos atgimimą, apie Rusijai “teisétai” priklausančias visas iki 1917 metų ir vėliau Stalino užgrobtas žemes. Raginama negaisti laiko ir atsiimti Krymą, Abchaziją ir Pietų Osetiją, prigliausti Padnestrės “respubliką”, o vėliau imtis ir visų kitų. Bet kol “teisétai” priklausančios” žemės dar neatnupiliertinta ir viskam abejinga, kad apie jokią “oranžinę” ar kitos spalvos revoliuciją negali būti ir kalbos. Atotrūkis tarp sauvelės turtuolių oligarchų ir vargšų vis labiau ilgėja. Kasmet Rusijos milijardierių skaičius vis didėja.

Paskutiniame Rusijos milijardierių sąraše, kurį paskelbė JAV žurnalas “Forbes”, yra 33 pavardės: Per metus jų padaugėjo šešiais. Pavyti ir pralenkti Ameriką pagal milijardierių skaičių Rusijai kol kas dar nepavyko. Maskvoje dabar “tik” 25 milijarderiai, o Niujorke – 40. Tačiau galimybės pavyti ir pralenkti yra. Tuo labiau kad Rusijos milijardierių turtas per metus išaugo nuo 91 iki 172 milijardų dolerių. Kitas klausimas, ar tai pasiekimas, kuriuo gali didžiuotis Rusija? Vargu. Juk tarp Rusijos milijardierių nėra né vieno, kuris turtus susikrovė savo galva ir rankomis. Turtingiausias rusas Ramonas Abramovičius, garsaus Anglijos futbolo klubo “Čelsi” savininkas, o antraeilėse pareigose – Čiukotkos gubernatorius per metus savo turtą padidino nuo 7 iki 11 milijardų dolerių. Antrąją vietą užima “Lukoil” bosas Vagitė Alekperovas, dabar užsimanęs ir mūsų “Mažeikių naftos”. Jie naftos magnatai tapo tiktais “prichvatizacijos” dėka. Kitaip tariant, atsidūrė reikiamoje vietoje reikiamu laiku. Kaip tik iš naftos ir duju “vamzdžio” maitinasi ir klesti ne viena dešimtis Rusijos milijonierų ir milijardierių.

Taigi džiūgaujant, kad Rusija tampa energetine imperiją, kuri netrukus diktuos salygas visam pasaulyui, negalima pamiršti, kad naftos ir duju rykliai pirmiausia kemšasi savo, o ne valstybės kišenę. O V.Putino siekis šokdinti Europą gana dažnai nesutampa su oligarchų milijardierių norais.

Jonas BALNIKAS

Kasmet balandžio 24 d. Kauno apskrities arménų bendrija (KAAB) mini arménų tautos genocido metines. Šios 2001 m. įkurtos organizacijos tikslas – siekti arménų tautos genocido, suplanuoto ir įvykdyto Turkijoje 1915–1922 metais, pripažinimo, palaikyti Lietuvos ir Arménijos kultūrinius ryšius. Nuo įsikūrimo dienos KAAB įgyvendino nemažai kultūros projektų – Lietuvoje surengė garsių Arménijos muzikų koncertus, organizavo dailės parodas, Kaune pastatė religinį paminklą – chačkarą vienuolio poeto Grigoro Narekacio „Sielvartingų giedojo mių knygą“ tükstantmečiu (šią knygą 1999 m. į lietuvių kalbą išvertė rašytojas Sigitas Gedas). Paminklo, pastatyto 2004 m. vasario 16-osios išvakarėse, skirto lietuvių ir arménų draugystei įamžinti, autorius – Robertas Askanianas.

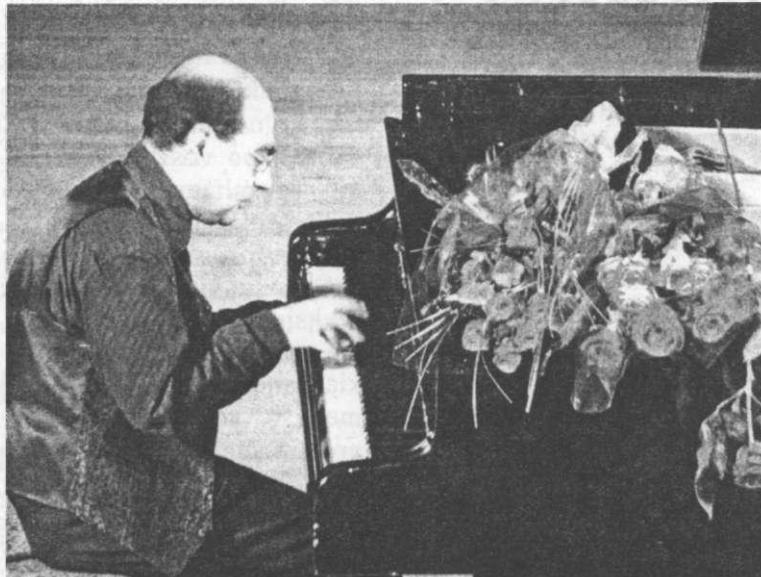
Šiemet KAAB Birštono sakraliniame muziejuje surengė fotografijos parodą „Arménijos kryždirbystė“, o Birštono kultūros centre – žymiausio Arménijos pianisto Armeno Babakhaniano rečitalį.

Jaunaturkiai siekė išnaikinti tautą

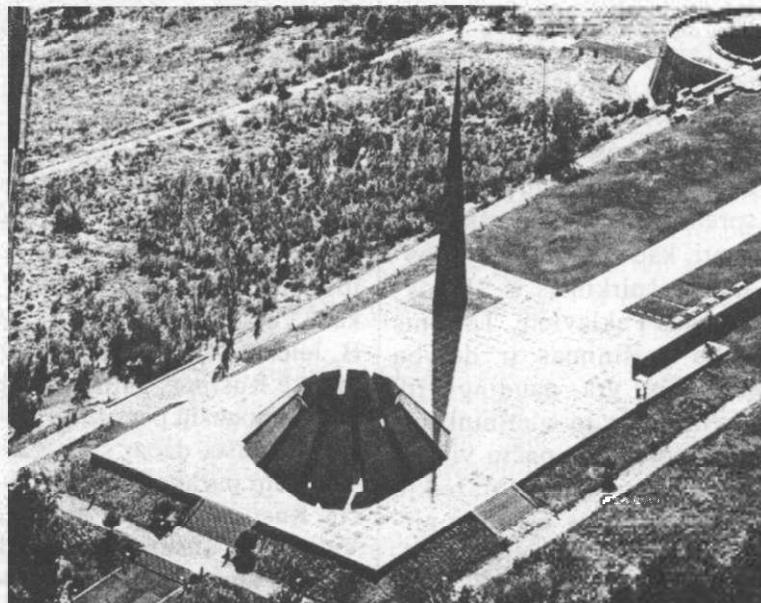
1915–1916 metais Turkijos valdžios vykdytos Vakarų Arménijos, Kilikijos ir kitų Osmanų imperijos provincijų gyventojų arménų masinės žudynės ir deportacijos fiziškai išnaikino ir išvarė iš istorinės tėvynės arménų tautą.

Arménų tautos išnaikinimą organizavo 1914 m. spalio mėn. sukurta specialus „Vykdantysis trejeto komitetas“. 1915 m. vasario 25 d. karo ministras Enveras išleido įsaką dėl visų arménų tautybės kareivių ir karininkų nuginklavimo ir prasidėjo jų masinės žudynės. 1915 m. balandžio 21 d. Turkijos vyriausybė paskelbė specialų įsaką dėl arménų tautos išnaikinimo ir davė nurodymą karinėms ir civilinėms žinyboms. 1915 m. balandžio 24-osios naktį Konstantinopolyje prasidėjo arménų intelligentijos areštai. Sunaikinę intelligentiją ir likvidavę galinčiuosius gintis, jaunaturkiai pradėjo visuotinį genocidą. Iš pradžių (jau 1915 m. gegužę) buvo tremiami rytinį Turkijos sričių arménai – oficialus perkėlimo pretekstas buvo rusų fronto artumas. Per tris mėnesius Vakarų Arménija buvo „išvalyta“ nuo arménų. Antroji genocido fazė – masinis arménų trėmimas apėmė Vakarų Anatoli-

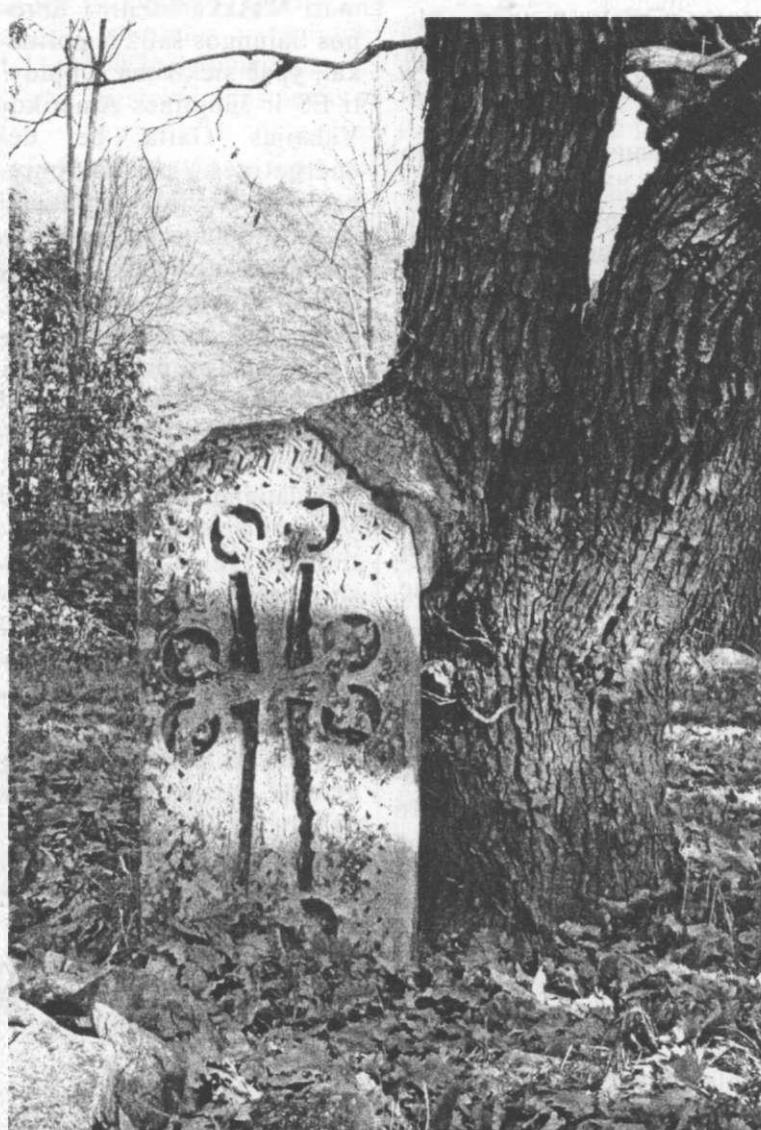
Tauta, prisikėlusi gyventi

Birštono kultūros centre koncertavo Armenas Babakhanianas

Tsitsernakaberto memorialas Jerevane, skirtas arménų genocido aukoms atminti

Arménų chačkaras

ją, Kilikiją ir Trakiją, toli nuo rusų fronto buvusias sritis. Oficialiai deportacija vadinta „laikina“, bet dar tremtinių karavanui nespėjus išeiti iš gyvenamųjų vietų, arménų turtas ir namai atitekdavo turkams.

Vyrų dažniausiai būdavo išžudomi, vos tremtinių karavanas išeidavo iš savo gyvenamos vietas. Tūkstančiai tremiamujų mirė nuo nepakeliamų kančių, nepriteklių, ligų, alkio ir troškulio, nebegalinčiuosius paeiti žandarai badė durtuvaais, mėtė į upes (Eufrato vandenye nuskandinta 55–60 tūkst. žmonių), degino gyvus. 18 tūkst. arménų karavanas iš Charberdo ir Sebastijos éjo septyniasdešimt dienų, Alepą pasieké tik 150 moterų ir vaikų... Iš 19 tūkst. išsiųstųjų iš Erzrumo iki naujos „gyvenamosios vietas“ atėjo... vienuolika žmonių. Talaatas siuntė telegramas, reikalaudamas „kas savaitę teiktai ataskaitas“. Tik per vieną savaitę Deir el Zoro apylinkėse buvo nužudyta 60 tūkst. arménų. Iš viso ši toje dykumoje mirtis ištiko 300 tūkst. arménų. 1916 m. kovo mėnesį turkų vyriausybė nutarė galutinai išnaikinti dar gyvus deportuotosius arménus. Tuo metu stovyklose palei Eufratą ir Deir el Zore buvo apie 200 tūkst. žmonių. Rugpjūtį juos išsiuntė Mosulo kryptimi ir žudė Marato ir Suvaro dykumose. 1916 metų pabaigoje lageriai prie Eufrato buvo likviduoti.

Pasaulis arménų tautos genocidą pripažino

Per trumpą laiką – nepilnus dvejus metus – buvo su-naikinta 1,5 mln. žmonių –

apytikrai 70 proc. arménų, gyvenusiu Osmanų imperijoje. Likusieji išsigelbėjo persikelę į kitas šalis ir tik apie 3 proc. išgyveno tuometinėje sostinėje – Konstantinopolyje. Tai toks liūdnas arménų genocido rezultatas. Liūdnas, kad Turkija ir šiandien išniekina nužudyti arménų atminimą, ir, užuot pasmerkus i jaunaturkių vyriausybės nusikaltimus, užsiima žuvusiuų skaičiaus žongliavimu ir kaltę verčia „karui“, „susiklosčiuioms aplinkybėms“ ir netgi patiems arménams.

2001 m. sausio 29 d. Prancūzijos prezidentas Žakas Širakas ir premjeras Lionelis Žospenas, remdamiesi Prancūzijos Nacionalinio Susirinkimo sprendimu „Dėl arménų genocido pripažinimo“, pasiraše įstatymą, skelbiantį: „Prancūzija viešai pripažista arménų 1915 m. genocidą. Šis įstatymas turi būti traktuojamas kaip valstybinis įstatymas“. Šiuo metu tarp oficialiai pripažinusiuų arménų genocidą yra: Nuolatinis Žmogaus Teisių Teismas (1984), JTO Žmogaus teisių pakomisė (1985), Europos Parlamentas (1987), Urugvajus, Argentina, Kanada, Graikija, Švedija, Belgija, Olandija, Slovakija, Lenkija ir kitos šalys. 2005 m. gruodžio 15 d. Lietuvos Respublikos Seimas, minédamas arménų tautos genocido devyniasdešimtmjetį, priėmė rezoliuciją, smerkiančią turkų Osmanų imperijoje 1915 m. įvykdytą arménų tautos genocidą ir raginančią Turkijos Respubliką pripažinti šį istorinį faktą.

**Vaganas ARZUMANIANAS,
KAAB pirmininkas**

Naujos knygos Prisiminimų versmės

Buvusios politinės kalinės Izabelės Skliutaitės-Navarackienės knyga „Pažadinta atmintis“ – jau trečioji. I ją autorė sudėjo eileračius, įžymių Laisvės kovų dalyvių biografijų ištraukas, miniatūras. Knyga gausiai iliustruota. Pirmuose puslapiuose – 1918 metų Lietuvos savanorių – A.Žemaičio, A. Juozapavičiaus, P. Eimūčio, P. Lukšio nuotraukos ir trumpos šių garbių žmonių biografijos. Skirta vietas ir paskutiniams nepriklausomos Lietuvos teisingumo ministriui prof. dr. A. Tamošaičiui, kurio gyvybės siūlas nutruko

KGB tardymo rūsiuose. Skaičytojas supažindinamas su A. Navaracku, prieškario metais Lietuvai daug pasitarnavusiu paminklosaugos srityje bei kultūros baruose, priklaususiu šaulių organizacijai, vėliau patyrusiu daug kančių Magadano, Taišeto, Jakutijos lageriuose bei tremtyje.

Knygelėje įpinta pasakojimų apie vaizdingas Pietų Lietuvos vietoves – Daugus, Alovę, Pralamciškių piliakalnį, Dusios ežerą, aprašomi ir partizaninio karo šiose vietovėse epizodai.

(keliamo į 5 psl.)

Sveikiname

Lietuvos partizanų kovos metraštininką, buvusį politinį kalinių Vytautą JUODSNUKI garbingo 80 metų gimtadienio proga sveikina, daug saulėtų pavasarių, stiprios sveikatos ir ištvermės dirbant prasmungus darbus linki
LPKTS taryba ir valdyba, "Tremtinio" redakcija

* * *

Miela Alva SIDARAVIČIENE, gimėte ir augote Marijampolės r. Baraginės kaimo. Sėmėtės patirties eiti tėvų ir protėvių pramintu taku.

Jūsų jaunystei teko sunkūs išbandymai, ryšininkės dalia. Meilė Dievui ir Tėvynėi teikė ryžto kovai su okupantu.

Vėliau sekė ilgi nelaisvės metai, alkis ir laisvės ilgesys Gulago lageriuose. Tačiau ne veltui sudėta kančios auka – išaušo Laisvės diena...

Gražaus 75-ojo jubiliejaus proga sveikiname Jus linėdami geros sveikatos, sėkmingos veiklos, apdovano-dami pagarba ir savo širdžių šiluma. Ilgiausių metų!

**LPKTS Marijampolės skyriaus taryba,
TS PKTF Marijampolės skyriaus taryba**

* * *

Jurgi DIRVONSKI, jau-nystę praleidusį Karelįs, Mordovijos, Kazachstano la-geriuose, dabar gyvenantį Kalvarijoje, Marijampolės aps., garbingo 80 metų jubiliuje proga sveikina, stiprios sveikatos ir skambios dainos linki

Kalvarijos "Tremtinio dainos" choro vadovas ir choristai

Naujos knygos

Prisiminimų versmės

(atkelta iš 4 psl.)

Pasakojama apie Daina-vos apyg. partizanų vadą A.Ramanauką, K. Bajerčių-Garibaldį, spausdinama šios apygardos partizanų vadų sąskrydžio, įvykusio 1948 m. balandžio 23 d., nuotrauka, aprašomas vienos, kuriose jiems iškilę atminimo paminklai, koplytstulpiai, išlikę bunkeriai.

Knygelėje prisimenama Rainių tragedija, 1991-ųjų sausio 13-osios įvykiai ir "lyg tarp kitko" – tik vienas skyrelis "Mačiau kaip verkė obelys sode". Tai auto-rės širdies dūžiai, prabilė ei-liuota kalba.

Eilėraštis, skirtas Alytaus mokytojų seminarijos įkūrėjui, buvusiam Magadano politiniam kaliniui Juozui Mičiuliu, pavadintas "Rugsėjo takas": "Ramybės paslaptim alsuoją miesto parkas./ Mokyklos taką lapais

papuošė klevai./ Rūkai išėjo pasivaikšioti už Nemuno.../ Ir Tu kadais kas rytą tuo taku ėjai".

Tai, ką poetė išreiškė eilėmis, byloja eileraščių pavadinimai: "Partizanų žvalgai", "Motinai", "Tėvai", "Draugams", "Išdavikui", "Prie Ratnyčelės", "Ilgesys"... Jos plunksnai lengvai paklūsta lyrika, ritmai lengvi ir trapūs, mintis – skaidri. Apie Tėvynę, begalinį ilgesį jos netekus sudėta daug skambių pos-my, bet šie – išskirtinai patrauklūs: "Paukšteliu lėkčiai, jei tik galėčiai,/ Virščiau skambančiu aidu dainos,/ Išbučiuočiau prigludus prie žemės/ Žiedelius rugiagėlės melsvos" (eil. "Ilgesys").

Linkime autorei lengvos plunksnos, skaidrių minčių ir dar ne vienos poezijos knygelės.

Asta ŠAUKĖNAITĖ

Darbas darbą veja...

I patikimas rankas

Patekti į Kauno mst. savivaldybės vyresn. konsultantės Audronės Vaitkutės kabinetą – ne taip paprasta. Ten visada apstu interesantų – buvusių politinių kalinių, tremtinių, represuotų ir perkeltų asmenų, besikreipiančių dėl beglobių vaikų. Jie užsuka pasiteirauti, kokių reikia dokumentų kario savanorio ar Laisvės kovų dalyvio statusui gauti, o gavusieji informaciją atvyksta su reikalingais dokumentais. Kartą per mėnesį A.Vaitkutė juos nuveža į Vilnių ir pateikia LGGRTC Rezistentų teisių komisijos Dokumentų grupei. Žmonėms, kuriems suteikiamas kario savanorio ar Laisvės kovų dalyvio statusas, Audronė įteikia pažymėjimus.

Kauno savivaldybės Nukentėjusiųjų asmenų nuo 1939 – 1990 m. okupacijų dokumentų tvarkymo vyr. specialistė A.Vaitkutė sakė, kad registracijos knygoje šiuo metu jau įrašytos 9048 asmenų pavardės. Skyriuje priimami Kauno miesto bei rajono nukentėjusiųjų nuo represijų gyventojų dokumentai, reikalingi kario savanorio, Laisvės kovų dalyvio teisiniam statusui gauti. A.Vaitkutė išvardijo: tai – prašymas, anketa, kurie užpildomi vietoje; paso kopija (puslapį su nuotrauka norint patvirtinti nereikia); gimimo liudijimas (notaro patvirtinta kopija); moterys pristato santuokos liudijimą (notaro patvirtintą kopiją); dokumentas, kurio pagrindu gali būti suteiktas nukentėjusiųjų asmens statusas. Tai – reabilitacijos pažyma iš Aukščiausiojo Teismo, Generalinės prokuratūros, archyvinės pažymos iš Lietuvos ypatingojo archyvo, Lie-tuvos centrinio archyvo, Vidaus reikalų ministerijos, gydytojų komisijos išvada dėl suluošinimo tarnaujant okupacinių kariuomenėje, karinis bilietas ir kiti nukentėjimo faktus patvirtinantys dokumentai, gimusiems trempyre – tėvų santuoką patvirtinantis dokumentas. (Išvardytos kopijos turi būti patvirtintos notaro, visų Darbo knygelės (se-nosios) puslapiai kopijos, dvi

pastarojo laikotarpio nuo-traukos – 3,5x4,5 cm.

Audronė Vaitkutė dirba miesto savivaldybėje, (Laisvės al. 92), 148 kabi-nete. Dokumentai pri-mami ir pažymėjimai išduo-dami: pirmadieniais ir ant-radieniais 9–12 val.; tre-ciadieniais – ketvirtadieniais – 13–17 val. Informa-cija telefonu (8 37) 423 635 te-kiama pirmadieniais–ketvir-tadieniais 9–17 val., penkta-

mo spira" – dviračiu, van-dens keliais, lėktuva apke-liavo visą buvusių Sovietų są-jungą – nuo Vilniaus iki Vladivostoko, lankėsi Karpatuo-se, Karelijoje, Kaukaze, Kara Kumų dykumoje... Daug prisiminimų, kelionių įspū-džių, gimusų tolimes kelionėse, aprašyti "Lukterėk manęs, Viršūne". "Privažiuoja-me nedidelį rajono centrą Ust Kaną. Duonos parduotuvėje tarpusavy kalbamės lietuviš-

Audronė Vaitkutė

dienais – 9–16 val.

Vyresnioji konsultantė A.Vaitkutė yra ir Kauno mst. savivaldybės Antikorupcinės komisijos narė, Socialinių reikalų skyriaus vyresn. kon-sultantė. "Antikorupcijos ko-misija visada randa, ką veikti, – sakė ji, – jei tos veiklos nenustumi į šalį".

Audronės Vaitkutės pra-šymu skelbiame komisijos tel. (su atsak.): – (8 37) 221 640, Centriniaiame savivaldybės pastate galite įmesti laišką į 99-ają korespondencijos dėžutę.

Keturių knygų autorė

Pamačiusi ant Audronės darbo stalo keturias jos para-šytas knygas, nustebau. Audronė šyptelėjo ir pasakė: "Kiekvieną laisvesnę akimir-ką aš sėdu prie kompiuterio ir prasideda kūrybinės "kan-čios". Žurnalistė paraše knygą "Išprievertautojų tango", po jos – "Lukterėk manęs, Viršūne", "Septintojo AŠ ieš-kotojos užrašus" ir "Vardan-to Lietuvos... Kauno savivaldybės kūrėjai (1990-1995)".

Knygoje "Lukterėk manęs, Viršūne" autorė rašo, kad pati sau ir draugams ne kartą irodė, jog yra "ne iš kel-

kai, o pardavėja žado neten-ka ir net suspinga: "Jūs iš Lietuvos?!" Elena – tremtinė. Ji net ašarą braukia – taip susi-jaudino. Ją čia visi pažista kaip keistuolę lietuvių, kuri at-šiauriomis klimato sąlygomis sugeba iš lietuviškų sėklų iš-auginti pomidorus. Elena sa-ko ne kartą galvojusi apie tai, kad reikėtų grįžti Lietuvon. Bet vis dar yra visokių kliu-vinių svajonei įgyvendinti". Ar grįžo buvusi tremtinė Elena į Lietuvą? Kas atsa-kyks į šį klausimą? Tada, kai Audronė Vaitkutė su grupe entuziastų lankėsi Tolimojo Altajaus krašte, buvo dar gūdūs "brandaus socializmo" metai – 1974-ieji.

Knyga "Septintojo AŠ ieš-kotojos užrašai" – publicisti-nis romanas apie Kauną ir kauniečius bei sovietinio gy-venimo "ypatumus".

Belieka autorei palinkėti dar "daug kūrybos "kančių" ir laukti naujų romanų, publi-cistikos. Audronės kūrybą įdomu skaityti, nes kartu su knygų herojais skaitytojas sugrž-ta į savo jaunystę, panyra į iš-gyventų dienų verpetus.

Aušra ŠUOPYTĖ
Nuotrauka iš asmeninio
A. Vaitkutės albumo

Laisvės kovų ir netekėjų paminklai

Šilalės krašto rezistentų kapinės

(Kęstučio apygarda)

Šiaurės rytiniame Šilalės miesto pakraštyje, augiamame pušyne, prie vietinių evangelikų liuteronų amžinojo poilsio vietas šlejasi ir krašto rezistentų kapinės. Faktiškai tai – masinė užkasimo vieta, tik aštuonių žuvusiuų palaikai čia perlaidoti. Vyksiant rezistencinėms kovoms Šilalės stribai ir enkavēdistai čia, tuometiniame evangelikų liuteronų kapinių patvoryje, užkasė daugumą Šilalės apylinkėse žuvusiu ir šiame mieste niekintų partizanų bei jų rėmėjų kūnų. Bendras skaičius nėra žinomas, bet turėtų būti bent keliasdešimt. Jau nuo seno užkasimo vietose buvo supiltas apie 10 didesnių ir mažesnių kauburėlių. Kol neatliki specialūs tyrimai, galima tik spėlioti, po kuriuo iš jų palaidoti partizanai, žuvę 1946 m. gruodžio 25 d. Kreiviuose, 1947 m. balandžio 7 d. Gerviškėje, 1949 m. spalio 21 d. Lentiniuje, 1953 m. vasario 1 d. Kelmutiškėje. Atgimimo metais palaidojimų vieta buvo aptverta, prijungta prie kapinių, pastatytas paminklas „Žuvusiems už Lietuvos laisvę“. Atminimo įamžinimu daugiausia rūpinosi Jurgis Juozapaitis, Povilas Karbauskis, Titas Žymančius, o teritorijos sutvarkymu ir nuolatine kapinių priežiūra – Šilalės rajono savivaldybė, Šilalės miesto seniūnija, Zofija Beržinytė-Baranauskienė, kiti artimieji.

Kapinėse simboliškai įamžintas 1946 m. rugpjūčio 15 d. Spraudaičių kaime žuvęs ir Didkiemio-Laumenų miške palaidotas partizanas Vytautas Lukoševičius-Lizdeika. Jo biografija – pavyzdys, kokių kelių nuėjo dažnas Laisvės kovotojas. Lukoševičių šeima, karui baigiantis palikusi namus Šilalėje, traukėsi į Vakarus. Priartėjus prie Vokiečių sienos septyniolikmetis Vytautas pareiškė namiškiams, kad jis palikti Lietuvos negali. Tėvas kaip įmanydamas stengėsi sūnų atkalbėti, siūlėsi verčiau pats vietoj jo pasilikti. Tačiau, kaip prisiminė sesuo Elvyra, Vytautas atsakės: "Ne senų reikia, o jaunų reikia, kad kovotų!" – ir išlipės iš vežimo. Po kurio laiko jis tapo kovo-

toju, Lydžio rinktinės partizanu Lizdeika. 1946 m. rugpjūčio 15 d. žuvo Spraudaičių kaime V. Lukoševičius ir bendražygį buvo palaidotas Didkiemio-Laumenų miške. Partizanų poetas Mečislovas Dargužas-Aras jo atminimui sukūrė eileraštį, vėliau virtuosi daina. Atgimimo metais

loje žuvę Lukšto būrio partizanai – du eiliniai ir skyrininkas Tadas G. Liatuskas-Vytėnas. Jo gyvenimo istorija primena, kokiomis aplinkybėmis partizanais tapo šimtai jaunu vyru. Gimęs 1926-aisiais, iki 1949-ųjų jis gyveno kartu su tévais Pykaičių kaimame. Ruošesi vestuvėms, no-

Paminklas "Žuvusiems už Lietuvos laisvę" Šilalės krašto rezistentų kapinėse

Autorių nuotrauka

keliskart mėginta palaidojimo vietą surasti, tačiau nesėkmingai. 1992-aisiais partizano sesers Elvyros Lukoševičiūtė-Narutienės ir kitų artimųjų iniciatyva Šilalės partizanų kapinėse bei pašlapčių saugančio Didkiemio-Laumenų miško pakraštyje pastatyti atminimo kryžiai.

I kairę nuo kryžiaus ilsišas partizanas Vladas Nutautas. 1947 m. jis žuvo nelaimingo atsitikimo metu (sprogus granatai) ir kovos draugų buvo palaidotas Lomos-Pažvėrio miške. 1992 m. kapą pasisekė rasti, ir partizanas buvo perlaidotas.

I aptvertą plotą pateko ne visi partizanų kapai. Dar keilių užkasimų vietas buvo giliau miške. Vieną kapą žuvusiu artimieji žinojo, Atgimimo metais pažymėjo kryžiumi. 2001 m. apsispręsta palaikus perkelti. Ta pačia proga Šilalės pušyne vykdotos kitų kapų paieškos. Pasisekė surasti dar vieną duobę su keturių bet kaip sumestų asmenų palaikais. Visi septyni žuvusieji perlaidoti į rezistentų kapines, nuo 2003 m. jų kapą žymi atskiras paminklas, kurio pastatymu daugiausia rūpinosi Titas Žymančius, LPKTS Šilalės tarybos nariai.

Manoma, kad iš pirmosios duobės į kapines perlaidoti 1952 m. Bilionių kaimė pasa-

rėjo sukaupti pinigų žiedams, šventiniams drabužiams, todėl vieną 1949-ųjų pavasario dieną susiruošė turgun parduoti bulvių. Grįždamas sužinojo, kad jo šeima tremia ma į Sibirą. Kelio į namus nebėbuvo ir, atidėjės vestuves, Tadas įsitrukė į partizanų gretas.

Nustatyti kitų keturių perlaidotųjų asmenybes sekėsi sunkiai. Vis dėlto prieita prie nuomonės, kad greičiausiai rasti 1946 m. Lomos-Pažvėrio miške žuvusią Lydžio rinktinės III kuopos partizanų palaikai. Tarp jų paminėtinis kuopos vadas Juozas Zubista-Šalna. Kilęs iš Gargždų, vokiečių žvalgybos mokykloje mokėsis J. Zubista buvo vienas iš pasipriešinimo sajūdžio organizatoriu Šilalės krašte. Tragiškas jo žūties aplinkybės bendražygė Zosė Kučinskaitė prisiminė taip: "Šalna buvo sunkiai sužeistas, metė man savo automatą ir praše nušauti. Aš paėmiau automatą, šauti negalėjau. Numečiau automatą ir nubėgau. Šalna liko miške pašautas". 1949 m. pertvarkant partizanų struktūras buvusi III kuopa žuvusio vado atminimui pavadinė Šalnos tėvynija.

Vytenis ALMONAITIS,
Junona ALMONAITIENĖ

LGGRTC Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija skelbia sąrašą asmenų, pretenduojančių į kario savanorio ir Laisvės kovų dalyvio teisinį statusą

(*Tėsinys*)

Juozas Auškalnis (po mirties), partizanas, Šilutės aps. Švėkšnos valsč. Kęstučio apyg. Kudirkos būrys 1945–1950 m.

Jonas Bagdanavičius, rémėjas, Utenos aps. Tauragnų valsč. Vytauto apyg. Lokio rinktinė Erškėcio, Pavaras būriai 1946–1950 m.

Vytautas Čepas, ryšininkas, Ukmergės aps. Širvintų valsč. Šerno, Erelio būriai 1944–1950 m.

Steponas Česna, Tauragės aps. Skaudvilės valsč. Pogrindinės organizacijos "Jauņieji Lietuvos patriotai" narys 1952–1954 m.

Petras Daugirdas, partizanas, Alytaus aps. Daugų valsč. Dainavos apyg. Merkio rinktinė Rugio, Žalio būriai 1944–1945 m.

Bronė Dičienė-Gaivėnytė, ryšininkė, Utenos aps. Tauragnų valsč. Vytauto apyg. Egilio, Vilko, Lizdeikos būriai 1944–1953 m.

Sigutė Dragūnienė-Bajoraitė, pogrindžio spaudos platintoja, Šiaulių m. 1974–1983 m.

Julina Gražulienė-Petraitytė, pogrindžio spaudos platintoja, Šiaulių mst. 1972–1987 m.

Juozas Gudelis (po mirties), ryšininkas, Švenčionių aps. Švenčionių valsč. Vytauto apyg. Tigro rinktinė 1944–1945 m.

Balys Jankauskas (po mirties), sukilimo dalyvis, Utenos aps. Skiemonių valsč. 1941-06-22–1941-06-28.

Steponas Janušas (Jonus) (po mirties), partizanas, Mažeikių aps. Ylakių valsč. Žemaičių apyg. Alkos rinktinė 1945–1946 m.

Antanas Kuprys, pogrindžio spaudos leidėjas, Kauno mst. 1980–1982 m.

Valė Lapienė-Kungytė, ryšininkė, Telšių aps. Telšių valsč. 1944–1948 m.

Teklė Lapienienė-Vaišnoraitė, ryšininkė, Utenos aps. Tauragnų valsč. Vytauto apyg. Gedimino būrys 1947–1952 m.

Algimantas Steponas Liškauskas, rémėjas, Ukmergės aps. Žemaitkiemio valsč. Pleno būrys 1948–1950 m.

Simonas Morkūnas, ryšininkas, Ukmergės aps. Taujėnų valsč. Vyčio apyg. Šarūno Žalio, Stiklo būriai 1944–1953 m.

Marijona Obcarskienė-Jakūčionytė, rémėja, Kauno aps. Garliavos valsč. Tauro apyg. Birutės rinktinė 1947–1953 m.

Marijona Pacukonienė-Verickaitė, ryšininkė, Alytaus aps. Alovės valsč. Dainavos apyg. Dzūkų rinktinė Žalio,

Vanago būriai 1948–1953 m.

Alfonsas Pundys, ryšininkas, Švenčionių aps. Tverečiaus valsč. Vytauto apyg. Tigro rinktinė Švajūno, Briedžio, Roko būriai 1946–1952 m.

Vytautas Juozas Puskunigis, ryšininkas, Šakių aps. Jankų valsč. Tauro apyg. Žalgirio rinktinė Šturmo, Žvejo būriai 1946–1949 m.

Aldona Puskunigytė, ryšininkė, Šakių aps. Jankų valsč. Tauro apyg. Žalgirio rinktinė Spyglis, Žvejo, Sturmo būriai 1944–1948 m.

Pranas (Pranciškus) Rutkauskas (po mirties), partizanas, Ukmergės aps. Želvos v. 1944-08-1944-12.

Julija Rūtelionytė (po mirties), pogrindžio spaudos platinintoja, Marijampolės aps. Kalvarijos valsč. 1972–1988 m.

Jurgis Sakalauskas (po mirties), ryšininkas, Marijampolės aps. Kalvarijos valsč. 1944–1945 m.

Ona Sapranavičienė-Markovičiūtė, ryšininkė, Ukmergės aps. Pabaisko valsč. 1945–1950 m.

Jonas Savickis, rémėjas, Šiaulių aps. Radviliškio valsč. A.Pumpučio būrys 1944–1951 m.

Vaclovas Sinkevičius, ryšininkas, Varėnos aps. Varėnos valsč. Dainavos apyg. Rugio, Merkio būriai 1944–1949 m.

Irena Smilgaitė, pogrindžio spaudos bendradarbė, Panevėžio m. 1978–1986 m.

Antanas Šliurpa (po mirties), partizanas, Panevėžio aps. Šeduvos valsč. 1944–1946 m.

Vincentas Vėlavičius (po mirties), pogrindžio spaudos leidėjas, Tauragės aps. Skaudvilės valsč. 1979–1989 m.

Juozas Zdebskis (po mirties), pogrindžio spaudos leidėjas, 1946–1986 m.

Silvestras Žernys (po mirties), sukilimo dalyvis, Mažeikių aps. Sedos valsč. 1941-06-22–1941-06-28.

Atsiliepimus apie šiuos pretendentus galite siųsti adresu: Lietuvos gyventoju genocido ir rezistencijos tyrimo centro Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija, Gedimino pr. 40/1, LT-01110 Vilnius.

Pasiteirauti telefonom: (8 5) 231 4157.

Komisijos pastaba. Sąrašas skelbiamas remiantis Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisijos darbo reglamento 8 punktu: "Pretendentai į kario savanorio ar Laisvės kovų dalyvio teisinį statusą skelbiami spaudoje".

Padeda išsaugoti sveikatą

Tai – gydymas vaistažolių preparatais bei kitais vaistais, kuriuos gydytojai parenka vadovaudamiesi kompiuterine ar R.Folio diagnostika, elektromagnetinio lauko ir šviesos terapija, akupunktūra, elektropunktūra, diagnostika ir terapija "Ryodaraku EMI", kineziterapija, gydymas medicininėmis dėlėmis, homeosonatrija ir daug kitų pažangių gydymo metodų. Visa tai yra Kaune, J.Naugardo g. 13, senamiestyje įkurtame natūraliosios medicinos ir gydymo diagnostikos centre "Natura munda". Ypač veiksmingas vidaus organų, atramos aparato, sąnarių, odos, akių ligų, įvairių alergijų gydymas, kai įprastiniais būdais išgydyti dažniausiai nepavyksta.

Taikant išvardytus metodus efektyviai gydomi įvairių organų uždegimai, nevainigumas, migrena, išgydomas vaikų naktinis šlapinimas. Biologiniai gydymo metodai padeda šalinti kraujotakos

sutrikimus, sureguliuoja imunitinę sistemą ir atkuria organizmo pusiausvyrą. Medicinos praktika parodė, kad derinant klasikinius ir natūralius gydymo metodus pasveiksta net ypač sunkiomis ligomis sergantieji. Onkologiniams ligoniams tokis gydymas padeda lengviau ištverti chemoterapiją ar gydymą spinduliais. Ligonio beveik nepykina, sustabdo plaukų slinkimą, stiprina kraują ir subalansuoja imunitinę sistemą.

Iš kitų šalies klinikų "Natura munda" skiriiasi tuo, kad medikai testuoja įvairius gydomuosius preparatus, o pacientai gali pasirinkti tinkamiausius homeopatinius, vaistažolinius, cheminius vaistus, vitaminus ar mikroelementus. Ištyrė "Oberon" aparatų medikai nesunkiai gali įvertinti funkcinę organizmo būklę ir pokyčius gydymo metu, organizmo adaptacines galias, pirminį funkcinio pakenkimo židinį, pato-

logijos pobūdį. Kompiuterinės programos pagalba pacientams pagal kraujó grupę ir ligą gali būti parinkti tinkamai maisto produktai ir sudarytos individualios dietos.

Šioje klinikoje atliekamos ir grožio bei atjauninimo procedūros. Biomezoterapija gydomi spuogai, celiulitas, lyginamos raukšlės, stangrinamos krūtys. Be to, galima atsikratyti veido ar kūno randų, išlikusių po avarijos ar kitų nelaimingų atsitikimų. Specialistai suteikia efektyvią pagalbą norintiesiems mesti rūkyti ar atsikratyti antsvorio.

Ši klinika – tai dovana visiems Lietuvos žmonėms. Ten apsilankiusiesiems siūlomi tokie gydymo metodai, kurie prieš keletą metų buvo taikomi tik Vakarų šalyse. Tai pat galima gauti okulisto, neurologo, endokrinologo ir kitų specialistų patarimų, jų paslaugų. Yra specializuota vaistinė.

"Tremtinio" inf.

Skelbimai

Balandžio 29 d. (šeštadienį) 10 val. Radviliškio Gražinos vidurinės mokyklos salėje įvyks LPKTS Radviliškio skyriaus ataskaitinė rinkiminė konferencija. Galėsite sumokėti nario mokesčių, užsiprenumeruoti savaitraštį "Tremtinys". Koncertuos Radviliškio buvusių tremtinų choras "Versmė".

Gegužės 13 d. 10 val. LPKTS būstinėje (Laisvės al. 39), Kaune, įvyks Tėvynės sajungos Politinių kalinių ir tremtinų frakcijos tarybos posėdis ir konferencija.

Gegužės 20 d. (šeštadienį) Vilkaviškyje įvyks Krasnojarsko kr. Mansko r. Malyj Unguto buvusių tremtinų susitikimas. 9 val. šv. Mišios Vilkaviškio katedroje. Po jų parapijos salėje maloniai pabendrausime prie kavos puodelio. Informacija tel. (8 342) 53 165, Regina Kulkaitė-Neiberkienė.

Užjaučiame

LPKTS tarybos ir LPKTS Šiaulių filialo valdybos ir tarybos narė Severinė RIMŠA nuoširdžiai užjaučiame miurus mylimai seserią.

LPKTS Šiaulių filialas

Kviečiame!

Gegužės 21 d. (sekmadienį) Marijampolėje įvyks maklakoviečių (igarkiečių) susitikimas. 12 val. šv. Mišios Šv. Arkangelo Mykolo bazilikoje. Po jų eisime į geležinkelio stotį, aplankysime Tauro apyg. partizanų ir tremties muziejų.

Dėl dviejų procentų gyventojų pajamų mokesčio paramos

Rekomenduojame, kad gyventojai, pildydami prašymus pervaesti iki 2 procentų pajamų mokesčio sumos Lietuvos vienetams, pagal Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstaitymą turintiems teisę gauti paramą (forma FR0512) ir norėdami skirti paramą filialui, 10 laukelyje turėtų nurodyti Lietuvos politinių kalinių ir tremtinų sajungos kodą (kodas 300032645), o 15 laukelyje įrašyti Lietuvos politinių kalinių ir tremtinų sajungos filialo* atskaitomosios sąskaitos numerį (FR0512 formos pildymo taisyklės). Atlikus skaičiavimą pagal pateiktus prašymus paskaičiuota suma bus pervaesta į pagrindinės įmonės sąskaitą, tačiau kreipiantis į VMI galima bus išrašyti pažymą apie sumų pervedimą pagal prašymo nurodytas sąskaitas.

Kaip užpildyti blanko formą FR 0512, žiūrėkite "Tremtinyje" Nr. 4 (689) arba internete www.lpkts/paramos.htm

* - kiekvienas, norintysis paremti, įrašo savo filialo atskaitomosios sąskaitos numerį, kuri galima sužinoti tik savo skyriaus būstinėje.

SL 289

Redaktorė - Jolita Navickienė

Redakcija: Aušra Šuopytė,
Dalia Maciukevičienė,
Vesta Milerienė

Redakcija pasilieka teisę trumpinti ir redaguoti straipsnius, rankraščiai negražinami. Autoriaus nuomonė nebūtinai sutampa su redakcijos nuomone.

Mūsų adresas: Laisvės al. 39, LT-44309 Kaunas, tel. (8 37) 323 204, faksas (8 37) 323 214
El. paštas: tremtinys@erdves.lt, LPKTS puslapis internte: <http://www.lpkts.lt>
Spausdino AB "Aušros" spaustuvė, Vytauto pr.25, Kaunas.
Ofsetinė spauda 2 sp. lankai. Tiražas 3940. Užs. Nr.715

ILSÉKITĖS RAMYBĖJE

Petras Škikūnas

1913–2006

Gimė Šiaulių r. Vigelių k. ūkininkų šeimoje, buvo jauniausias – 8 vaikas. Baigė Kairių septynmetę mokyklą. Tarnavo kariniuomenėje Radviliškyje. Gavo puskariņkio laipsnį, baigė mokslius. Isidarbino Šeduvos miškų urėdijoje. 1947 m. Šilėnuose pakliuvo į stribų rankas. 10 metų kaėjo Norilks. Sugrįžo į Šiaulius, prisiglauđė pas vyresnįjį seserį Ginkūnuose. Ten sutiko likimo draugę Salomėją, vedė. Buvo aktyvus Sajūdžio dalyvis. Abu su žmona dainavo buvusių tremtinų chore, buvo LPKTS Šiaulių sk. tarybos ir valdybos nariai.

Palaidotas Ginkūnų tremtinų kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame žmoną ir artimuosius.

LPKTS Šiaulių filialas

Edvardas Giruckas

1923–2006

Gimė Molėtų r. Melnikų k. Mokėsi Utenos amatų mokykloje. 1944 m. įstojo į gen. P. Plechavičiaus Vietinė rinktinę, dalyvavo kautynėse prie Graužiškių su Armija krajova. 1944 m. tapo partizanu, veikė Labanoro giriose. Buvo suimtas ir nuteistas 10 m. lagerio ir 5 tremties. Grįžęs į Lietuvą įsibartino Utenos medžio apdirbimo kombinate. Išaugino dvi dukteris. 1964 m. persikelė gyventi į Vilnių, dirbo dailės kombinate. Buvo Lietuvos Sajūdžio Vilniaus miesto tarybos, Tėvynės sajungos, LPKTB Vilniaus sk. tarybos narys, LPKTB Viršiliškių sen. seniūnas. Jam suteiktas kario savanorio statusas, apdovanotas Lietuvos kariuomenės kürėjo savanorio ir Lietuvos neprilausomybės medaliu.

Palaidotas Rokainių kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame žmoną, dukteris ir artimuosius.

Lietuvos Sajūdžio Vilniaus mst. taryba

Vytautas Švareika

1935–2006

Gimė Pušaloto mst., Pasvalio r., tarnaujotų šeimoje. 1948 m. su tėvais buvo ištremtas į Buriatiją-Mongoliją. 1949 m. lankė Čelano pradinę mokyklą. Vėliau baigė traktorininkų kursus, dirbo miško paruošimo pramonėje. 1957 m. sutiko likimo draugę Eugeniją Gutauskaitę, sukūrė šeimą. Užaugino dukterį ir du sūnumis. 1958 m. grįžo į Lietuvą, apsigyveno Panevėžyje. Dirbo "Ekran" gamykloje. Nuo 1993 m. buvo aktyvus LPKTS Panevėžio filialo narys.

Palaidotas Panevėžio Kristaus Karaliaus katedros kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame žmoną, vaikus, artimuosius.

LPKTS Panevėžio filialas

Juzefa Šopienė

1915–2006

Gimė Radviliškio r. Šniuraičių k. gausioje ūkininkų šeimoje. Augo penkios seserys ir vienas brolis. Juzefa, pramokusi siuvėjos amato, išėjo uždarbiauti. 1947 m. su visa šeima ištremta į Irkutsko sr. Taišeto rajoną. Ištekėjo už to paties likimo draugo. 1961 m. grįžo į Lietuvą su trimis sūnumis. Apsistojo Kuršėnuose. Ilgą laiką dirbo vaikų darželyje.

Palaidota Kuršėnų sen. Micaičių kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame šeimą.

LPKTS Kuršėnų filialas

Užsiprenumeruokite "Tremtinį"

Prenumerata mėnesiui kainuoja 4,80 Lt, 3 mėn. - 14,40 Lt, 6 mėn. - 28,80 Lt, metams - 57,60 Lt. Vienas "Tremtinio" egzempliorius kainuoja 1,20 Lt. Indeksas - 0117.

Mūsų adresas:

"Tremtinys", Laisvės al. 39, LT 44309 Kaunas, Lietuva.

Kaina 1,20 Lt